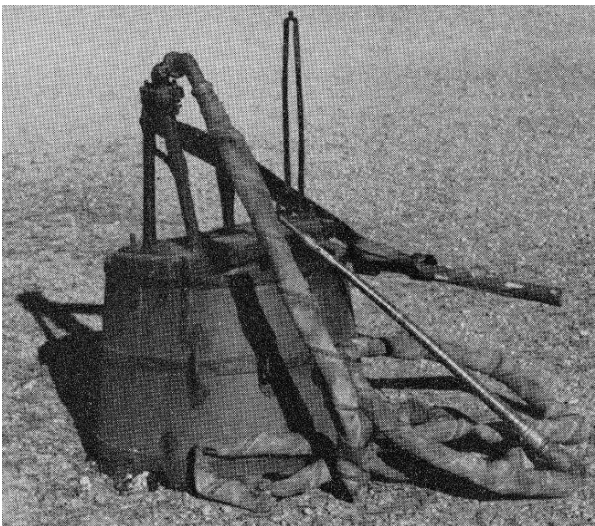

Filipstads slangspruta från 1781

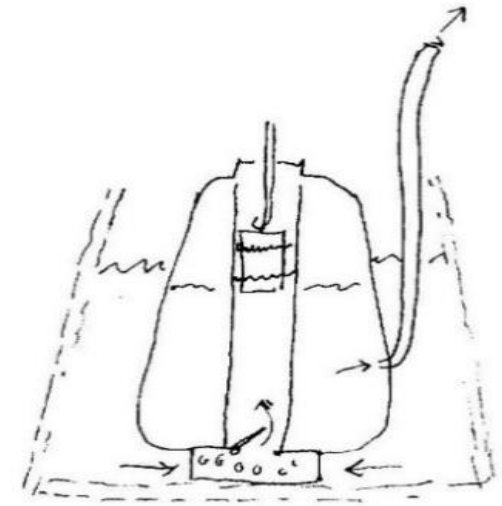
Efter storbranden 1775 behövdes bättre brandsprutor. 1781 skaffades två slangsprutor - en större och en mindre. De köptes med pengar från den lönsamma kvarnen. Den större sprutan visas i Värmlands Brandhistoriska Museum. Av den mindre återstod bara lösa delar och genom att montera dem kan vi förklara hur de fungerade. Vi vet inte vem som gjorde dem.

Bottenklaffen

(ventil) som öppnar och stänger. Pumpens delar av järn och mässing är hopsatta med tennlödning.

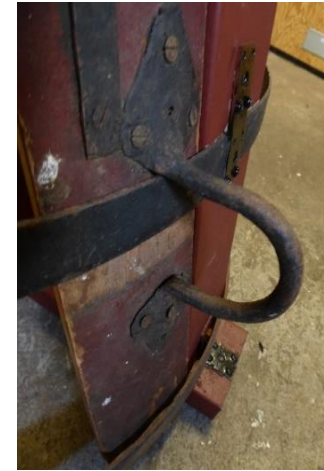

Pumpen. Med 33-34 pumpslag per minut gav den 120 liter/minut. Det behövdes sex man (tre man i taget) för pumpning. Klaffen i botten öppnade för vatten när pumpstången lyftes upp och stängdes när stängen trycktes ner. Ett tryck byggdes då upp ovanför vattenytan vilket via utloppsröret gav en jämn vattenstråle.

Pumpcylinderns diameter är 9 cm och slaglängden 23 cm. Kastlängden kunde bli 30-40 meter. Man måste också få fram 120 liter vatten i minuten. Langningskedjor och kärror användes för vattentillförsel.

Ett strålrör satt direkt på pumpen. Med hjälp av ett vändrör (svivel) kunde strålen vridas åt alla håll. Slang kunde också användas och de första gjordes av nitade läderremсор.

Mekanismen satt på ett laggekärl av trä som hölls ihop av tre järnband. Kärlet rymde ca 140 liter och var fäst med hakar. Sprutan var tung. Fyra man bar den med hjälp av stänger genom öglor.

Bilden visar en släckning på 1780-talet (Pehr Hilleström).

Värmlands Brandhistoriska Klubb i juni 2022